

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

120. SESJA PLENARNA W DNIACH 7 I 8 GRUDNIA 2016 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Program REFIT: perspektywa lokalna i regionalna

(2017/C 185/02)

Sprawozdawca: François DECOSTER (FR/ALDE),
wiceprzewodniczący rady regionalnej Nord-Pas-de-Calais

Dokument źródłowy: Pismo Komisji Europejskiej z dnia 13 stycznia 2016 r.

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Popiera wysiłki Komisji Europejskiej zmierzające do zadbania o to, by polityka europejska w sposób pełniejszy odzwierciedlała priorytety rządów krajowych oraz władz lokalnych i regionalnych. Podkreśla, że musi to być wspólną odpowiedzialnością wszystkich poziomów sprawowania rządów.
2. Podziela pogląd, że lepsze stanowienie prawa nie polega jedynie na ograniczeniu prawodawstwa na poziomie UE, ale również na określeniu szczebla, na którym można najpełniej osiągnąć zamierzone cele. Podkreśla, że kluczowym elementem lepszego stanowienia prawa jest skuteczne stosowanie zasady pomocniczości.
3. Podkreśla, że wszystkie przepisy muszą zachować równowagę między jednakowo zasadnymi obawami i oczekiwaniami dotyczącymi bezpieczeństwa (indywidualnego, prawnego, administracyjnego i finansowego) z jednej strony oraz skutecznością, swobodami lub elastycznością z drugiej. Wyważenie tych obaw w konkretnym kontekście jest zadaniem procesu demokratycznego, a na demokratycznie wybranych przedstawicielach wszystkich szczebli spoczywa odpowiedzialność za wyjaśnienie obywatelom nieuniknionych kompromisów.
4. Bierze pod uwagę pracę wykonaną przez Grupę Wysokiego Szczebla Niezależnych Partnerów ds. Obciążeń Administracyjnych (grupę Stoibera), jej raport końcowy oraz wyrażone odrębne opinie.
5. Odnotowuje podpisanie Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa przez Radę, Komisję i Parlament w dniu 13 kwietnia 2016 r. i ma nadzieję, że to nowe porozumienie przyczyni się do poprawy unijnego procesu decyzyjnego na wszystkich etapach – planowania, opracowywania, przyjmowania, aż po wdrażanie i ocenę. Wyraża zaniepokojenie, że w treści Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa nie wspomniano o specyficznej roli ani demokratycznie wybranych przedstawicieli szczebla lokalnego i regionalnego, ani KR-u w innym kontekście niż „zainteresowane strony”, mimo znaczenia przypisanego tym podmiotom w traktacie lizbońskim oraz przyznanych im w nim uprawnień.
6. Pragnie zostać włączony w kolejne inicjatywy dotyczące interpretacji i wdrażania nowego porozumienia, aby jego potencjał jako organu doradczego w procesie legislacyjnym mógł zostać w pełni wykorzystany. Przypomina, że wielu członków KR-u posiada kompetencje w zakresie realizacji polityki unijnej.
7. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji o „szerzej zakrojonej opinii perspektywicznej” zawierającej „dodatkowe sugestie dotyczące wymogów nakładanych prawodawstwem unijnym oraz prostszych metod osiągnięcia takich samych, a nawet lepszych rezultatów”.

8. Z zadowoleniem przyjmuje odnoszące się do konkretnych obszarów polityki wnioski Komisji Europejskiej do Komitetu o sporządzenie opinii perspektywicznych w dziedzinach takich, jak – lecz nie tylko – środowisko, energia, usługi finansowe i rolnictwo, w których władze lokalne i regionalne mogą wskazać obciążenia oraz zgłosić sugestie dotyczące ulepszeń odpowiadających ich potrzebom.

9. Zauważa, że ta poszerzona opinia perspektywiczna stanowi przegląd skutków unormowań dla władz lokalnych i regionalnych, i zachęca do przeprowadzenia analiz ukierunkowanych na konkretne polityki i sektory w celu identyfikowania wąskich gardeł i obciążeń.

10. Z zadowoleniem przyjmuje ogólne podejście polegające na angażowaniu w szczególności podmiotów regionalnych i lokalnych w konsultacje dotyczące lepszego stanowienia prawa; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje np. poświęcony lepszemu stanowieniu prawa raport prowincji niderlandzkich „Dutch provinces for better EU regulation” oraz zwraca uwagę na wyszczególnione w jego treści problemy i sugerowane konkretne rozwiązania.

11. W tym kontekście wyraża poparcie dla przyjęcia paktu amsterdamskiego na rzecz konkretnego wdrożenia programu rozwoju miast UE, jako że kwestia lepszego stanowienia prawa odgrywa istotną rolę w ramach poszczególnych partnerstw tematycznych. W tym kontekście opracowano również badanie „Bridge, lepsze unijne uregulowania prawne dla władz lokalnych i regionalnych”, zawierające konkretne przykłady sytuacji, w których lokalna i regionalna praktyka boryka się z prawodawstwem europejskim.

12. Wzywa Komisję Europejską do przeanalizowania proponowanych rozwiązań dotyczących uregulowań sektorowych, proporcjonalności, transgranicznych wąskich gardeł, pomocy państwa oraz obciążenia audytami i do uwzględnienia ich w opracowywanych uregulowaniach.

13. Dostrzega specyficzną rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne w wielu dziedzinach podlegających w znacznym zakresie unormowaniom prawa unijnego oraz ich rolę jako instytucji wdrażających w praktyce prawodawstwo UE i zarządzających funduszami europejskimi i podkreśla, że dzięki swoim szczególnym obszarom odpowiedzialności mają one możliwość oceny, które obszary ram regulacyjnych mogą nastroczać trudności i powinny zostać zmienione.

14. Uważa, że wszystkie szczeble rządów są zobowiązane dbać, by prawodawstwo było odpowiednie, skuteczne i wydajne oraz by nie powodowało niepotrzebnych kosztów ani obciążeń, chroniąc jednocześnie obywateli, konsumentów i środowisko oraz nie naruszając przy tym zasad zrównoważonego rozwoju.

15. Zdaje sobie sprawę, że instytucje UE muszą wykazywać wszystkim obywatelom wartość ram regulacyjnych i wartość dodaną prawodawstwa UE, przy poszanowaniu zasad pomocniczości i proporcjonalności.

16. Dostrzega, że niedawne trudności gospodarcze stworzyły klimat, w którym dodatkowe koszty generowane przez nadmierną regulację zwiększyły cięcia budżetowe w przypadku wielu władz lokalnych i regionalnych. Jednocześnie już wcześniej nastąpiło ograniczenie dostępnych zasobów. Okazało się to uciążliwe i zwiększyło presję na te władze, by ograniczały koszty administracyjne, podczas gdy musiały one stawić czoła jeszcze większemu zapotrzebowaniu na działania. KR przypomina, że niezbędne jest uproszczenie i zmniejszenie biurokracji w obszarach, w których ma to wpływ na główne zadania, jakie muszą wykonywać władze lokalne i regionalne.

17. Docenia, że sprawozdania i opinie przyjęte przez Parlament Europejski, EKES i KR potwierdzają wagę skoordynowanego działania UE w duchu partnerstwa z instytucjami krajowymi i unijnymi, a także z władzami lokalnymi i regionalnymi.

18. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne odgrywają główną rolę we wspieraniu obywateli w przewyżczeniu trudności powodowanych długotrwałymi problemami ekonomicznymi, m.in. za pomocą programów unijnych. Przypomina, że pewność prawa i łatwy dostęp do programów UE – przy uznaniu konieczności przeprowadzenia reform strukturalnych – to warunki konieczne do tego, aby mogły się z tej roli wywiązywać.

19. Zwraca uwagę, że finansowanie unijne stanowi dla wielu władz lokalnych i regionalnych istotny środek służący do wdrażania prawodawstwa UE, w szczególności do realizacji polityki spójności uwzględniającej różnice w kondycji gospodarczej.

20. Ma świadomość, że dostępność unijnych programów oraz wymagane mechanizmy regulacyjne mogą wywoływać spore trudności związane z wykładnią ram prawnych, zasadami wdrażania, audytem oraz sprawozdawczością, i zwraca uwagę na fakt, że zwłaszcza systemy kontroli są często źródłem trudności dla sponsorów projektu ze względu na długotrwałe prowadzenie rejestrów, o czym wspomina się także w opinii KR-u w sprawie uproszczenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

21. Z zadowoleniem przyjmuje rezolucję Parlamentu Europejskiego „Program sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT): aktualna sytuacja i perspektywa”⁽¹⁾, w której potwierdzono istotną rolę KR-u jako instytucji politycznej, i zgadza się, że programu REFIT nie można wykorzystywać do podważania ani zrównoważonego charakteru, ani panujących standardów.

22. Popierając cel ograniczania biurokracji oraz likwidacji zbędnych obciążeń regulacyjnych, podkreśla, że program REFIT nie może służyć jako pretekst do obniżania poziomu aspiracji, zwłaszcza w dziedzinach takich, jak środowisko, bezpieczeństwo żywności, zdrowie i prawa konsumenta.

23. Popiera cel, by na szczeblu krajowym jak najczęściej dokonywać transpozycji 1:1 prawodawstwa UE oraz by wykraczać poza standardy przepisów unijnych tylko tam, gdzie istnieją ku temu względy rzeczowe i fachowe. Niemniej państwa członkowskie i regiony nadal muszą mieć możliwość indywidualnego decydowania o tym, co jest niezbędne do prawidłowego wdrożenia tych przepisów. Wniosek Komisji, zgodnie z którym za każdym razem należy uzasadnić praktyki nadmiernie rygorystycznego wdrażania, mógłby przyczynić się do zwiększenia przejrzystości. Jednak zwiększone wymogi w zakresie rozliczalności w odniesieniu do wdrażania na poziomie krajowym i regionalnym nie mogą prowadzić do ingerencji w sprawy wewnętrznej organizacji administracyjnej ani w wewnętrzne procedury administracyjne danego kraju.

24. Podkreśla wagę uwzględnienia w toku oceny prawodawstwa zarówno kosztów, jak i korzyści i wad – społecznych, środowiskowych i innych – dla obywateli oraz gospodarki, a także tzw. kosztów braku działań na poziomie europejskim⁽²⁾, tj. kosztów powstających na skutek niepodejmowania wspólnych działań europejskich w danym sektorze.

25. W tym kontekście ponownie zwraca się do Komisji Europejskiej o opracowanie ogólnounijnej jednolitej definicji nadmiernie rygorystycznego wdrażania w celu zapewnienia pewności prawa w procesie wdrażania i stosowania prawodawstwa UE oraz w celu ograniczenia nadmiernej biurokracji⁽³⁾.

Zalecenia szczegółowe

26. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania rozwoju środków cyfrowych i narzędzi ICT, m.in. w ramach europejskiego planu działań na rzecz e-administracji, w celu zapewnienia wspólnego formatu i procesu gromadzenia danych na potrzeby monitorowania i sprawozdawczości i zmniejszenia w ten sposób nakładów administracyjnych powstających wskutek przekazywania informacji zarówno do krajowych, jak i europejskich baz danych.

27. Podkreśla istotne znaczenie „kontroli sprawności”, za pomocą których można wykryć przypadki powielania się i niespójności przepisów zaistniałe z biegiem czasu na skutek przyjęcia szeregu celów i nowych inicjatyw politycznych, zwłaszcza dotyczących obowiązków w zakresie sprawozdawczości i zgodności.

28. Podkreśla konieczność lepszego zrozumienia szeregu obowiązków sprawozdawczych wprowadzonych w celu zapewnienia zgodności z prawem UE. Proponuje zebrać i w możliwie największym stopniu ustandaryzować obowiązki sprawozdawcze dotyczące władz lokalnych i regionalnych, a także ukierunkować stosowaną metodykę na zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na obywatelach i MŚP oraz na władzach lokalnych i regionalnych.

Komunikacja, konsultacje i język

29. Zdaje sobie sprawę, że język i jego użycie mogą stanowić przeszkodę w uczestnictwie bądź zachęte do udziału; przystępny i zrozumiały język stanowi kluczowy element zmian w prawodawstwie i regulacjach.

30. Uważa, że angażowanie wszystkich stron wymaga prostego i jasnego języka, struktur i unormowań dla zapewnienia powszechnej dostępności UE, jej celów, programów, polityk, prawodawstwa i praktycznej pomocy.

⁽¹⁾ P8_TA(2016)0104.

⁽²⁾ Badanie Parlamentu Europejskiego *Mapping the Cost of Non-Europe, 2014-19* [Rozpoznanie kosztów braku działań na poziomie europejskim w latach 2014–2019].

⁽³⁾ Opinia „Sprawność regulacyjna UE (REFIT)” z 2013 r.

31. Wzywa zatem Komisję Europejską do uproszczenia używanego języka i sprawienia, że będzie powszechnie zrozumiała, i sugeruje, by użycie języka technicznego ograniczyć do niezbędnego minimum zapewniającego zgodność z wymogami prawnymi.

32. Uważa, że wymagana jest bardziej przyjazna dla użytkownika oraz spójniejsza wykładnia przepisów i uregulowań unijnych, w tym np. wymogi dotyczące proporcjonalności kontroli, powszechniejsze zastosowanie stałych stawek, uproszczone wnioski, skargi i sprawozdawczość oraz większa jasność wykładni przepisów (np. w dziedzinie pomocy państwa i zamówień publicznych).

33. Rozumie, że UE winna przywiązywać należyłą wagę do strategii aktywnej komunikacji zmierzającej do angażowania partnerów, podtrzymania działalności gospodarczej i przyciągnięcia inwestycji.

34. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne odgrywają rolę edukacyjną i informacyjną w zakresie europejskich polityk i programów z myślą o przybliżeniu ich obywatelom.

35. Podkreśla rolę europejskich centrów informacyjnych Europe Direct (EDIC) w informowaniu obywateli o przepisach i programach UE z wykorzystaniem treści i języka, które są dla nich zrozumiałe.

36. Zauważa, że ważną funkcję w ułatwianiu prawidłowego wdrażania i interpretowania unijnego prawodawstwa pełnią ośrodki wiedzy, takie jak Europa Decentraal w Niderlandach. Ich eksperci odgrywają ważną rolę w zapewnianiu bezpłatnych informacji i porad dla władz lokalnych i regionalnych oraz ich stowarzyszeń. Z drugiej strony duże zapotrzebowanie na prace ośrodków wiedzy dowodzi potrzeby uproszczenia unijnego prawodawstwa.

37. Docenia, że aktualna praktyka zachęca obywateli do uczestniczenia w konsultacjach. Niemniej jednak przypadki uczestnictwa osób indywidualnych są sporadyczne, gdyż większość konsultacji ma ograniczony zakres z uwagi na język oraz stosowanie kontekstów i terminologii technicznej, wskutek czego są one w przeważającej mierze nieprzystępne. Pozostają zatem zamknięte dla ogółu z wyjątkiem nielicznych obywateli, którzy posiadają umiejętności i znajomość języka umożliwiające im udział. Istotne jest zadbanie o to, by wszystkie zainteresowane strony, a zwłaszcza społeczeństwo obywatelskie, miały równy dostęp do tekstów konsultacji, które muszą zostać przetłumaczone na wszystkie języki urzędowe UE i sporządzone w jak najprostszy, najbardziej przejrzysty i zrozumiały sposób, by dostarczyć jak najwięcej informacji o zalecanych uregulowaniach.

38. Uważa, że konsultacje obywatelskie powinny uzupełniać, a nie zastępować usystematyzowane konsultacje publiczne. Nie powinny też umniejszać roli właściwych organów instytucjonalnych uznanych w traktacie lizbońskim.

39. Ponownie podkreśla wagę przeprowadzenia, za pośrednictwem KR-u i na etapie inicjatywy ustawodawczej, konsultacji z lokalnymi i regionalnymi zgromadzeniami ustawodawczymi, ponieważ zgromadzenia te, reprezentujące poziom lokalny, są demokratycznym wyrazem rzeczywistych oczekiwań obywateli, również tych, którzy indywidualnie nie są w stanie zabrać głosu.

40. Dlatego też władze regionalne i lokalne muszą być traktowane priorytetowo w stosunku do przedsiębiorstw prywatnych, zarówno z racji swej roli uznanej w traktacie lizbońskim, jak i dlatego, że stanowią one wyraz demokracji i przedstawicielstwa politycznego.

Programy i finansowanie: pomoc techniczna, doradztwo i sprawozdawczość

41. Wzywa Komisję Europejską do utworzenia punktu kompleksowego doradztwa w kwestiach regulacyjnych, świadczącego podmiotom ubiegającym się o fundusze UE terminowe, adekwatne, jednoznaczne i zrozumiałe porady.

42. Sugeruje, by w czasie trwania programu zwrócić się o opinie do praktyków, dzięki czemu ulepszenie ram ustawodawczych i regulacyjnych będzie oparte na doświadczeniu praktycznym.

43. Proponuje utworzenie konkretnego mechanizmu umożliwiającego wykorzystanie środków finansowych pomocy technicznej w celu utworzenia powiązanych z programami zespołów prawnych, które będą dostępne dla wszystkich wnioskodawców i będą mogły udzielać im rzetelnych i spójnych porad w oparciu o przyjętą wspólną interpretację unormowań prawnych zgodną z zaleceniami Komisji i na podstawie obecnej praktyki dotyczącej funduszy UE, tak aby w dużym stopniu wyeliminować istniejącą niepewność i odpowiedzialność beneficjentów końcowych.

44. Proponuje, by rozwiązania w zakresie zarządzania przewidywały wyraźny rozdział między administrowaniem programem a realizacją projektu/programu, aby uniknąć potencjalnego konfliktu interesów oraz stronniczości w toku oceny.

45. Sugeruje, by w ramach istniejącego pułapu budżetowego maksymalnie zwiększyć pulę finansowania, umożliwiając tym samym realizację według podejścia opartego na programie, przewidującego łączenie powiązanych projektów oraz pomiar sukcesu raczej na podstawie ogólnych rezultatów niż wyników poszczególnych projektów, przykładowo w dziedzinie energii.

46. Proponuje zbadanie możliwości rozwoju i ulepszenia modeli inżynierii finansowej, włączając w to specjalistyczne fundusze *venture capital* w kluczowych sektorach, skuteczniejsze dostosowanie finansowania dotacji do wspólnego europejskiego wsparcia na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich (JESSICA), z myślą o pobudzeniu rynku inwestycji w nieruchomości, a także możliwość programu mikropożyczek w ramach wspólnych działań na rzecz wspierania instytucji mikrofinansowych w Europie (JASMINE) w celu wsparcia start-upów i małych przedsiębiorstw.

47. Sugeruje zwiększenie możliwości współfinansowania, w szczególności współfinansowania z sektora prywatnego, w celu zapewnienia dostępności środków finansowych dla władz lokalnych i regionalnych na zaspokojenie lokalnych potrzeb.

48. Zwraca się do Komisji o zaproponowanie mechanizmu, w ramach którego niewykorzystane i umorzone środki finansowe powrócą do budżetu UE jako przydzielone odpowiedniemu państwu członkowskiemu i przeznaczone na określony cel dochody, tak aby mogły zostać ponownie przyznane i wykorzystane w ramach polityk sektorowych w tym państwie członkowskim zgodnie z ich przeznaczeniem zatwierdzonym w drodze głosowania.

49. Obecnie do niewykorzystania środków finansowych dochodzi zwłaszcza z powodu niewłaściwego, skomplikowanego i nadmiernie zdefiniowanego systemu wdrażania wraz z nieodpowiednim określeniem priorytetów. Konieczne jest zadbanie o stosowną komunikację z władzami lokalnymi i regionalnymi, a także z organami szczebla krajowego w celu ponownego określenia i wyjaśnienia priorytetów, tak by nie narażać na szwank beneficjentów.

50. Dlatego też trzeba zadbać o to, by wieloletnie programy wsparcia cechowała pewność planowania i wiarygodność, co pozwoli osiągnąć ich cele. Większa elastyczność w wieloletnich ramach finansowych nie może w związku z tym prowadzić do finansowania realokacji lub nowych inicjatyw politycznych kosztem już zatwierdzonych programów.

51. Proponuje wyraźnie przydzielić zadania partnerom w zakresie sprawozdawczości i monitorowania programów finansowanych ze środków UE w obrębie gminy lub regionu, w tym także w zakresie przeglądu wydatków i wyników oraz projektowania działań zaradczych. Zwraca się do Komisji, by przewidziała pomoc, również finansową, dla władz lokalnych i regionalnych, w przypadku gdy uproszczenie – czy to dotyczące prawodawstwa, czy też innych dziedzin – pociąga za sobą wzrost kosztów publicznych świadczenia usług przez te władze.

Polityka spójności

52. Zwraca się do Komisji Europejskiej o podjęcie dalszych kroków w kierunku uproszczenia polityki spójności, przez uwzględnienie propozycji władz lokalnych i regionalnych wyrażonych w opinii w sprawie uproszczenia EFSI z perspektywy władz lokalnych i regionalnych (sprawozdawca: Petr Oswald (CZ/PES))⁽⁴⁾.

53. Przypomina, że europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne stanowią główne unijne narzędzia wspierania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej we wszystkich państwach członkowskich, a ich uproszczenie jest nieodzowne do osiągnięcia celów politycznych. Należy przewidzieć niezwłoczne ulepszenia w bieżącym okresie programowania, a także długofalowe działania służące uproszczeniu, które mogą doprowadzić do istotnej zmiany dotychczasowego mechanizmu realizacji oraz prawodawstwa.

54. Zwraca szczególną uwagę na konieczność uproszczeń, w tym zmian prawnych i pozaprawnych, w obszarach dotyczących kontroli, obowiązków sprawozdawczości i wytycznych w jej zakresie, pomocy państwa, zamówień publicznych i nadmiernie rygorystycznego wdrażania.

⁽⁴⁾ CDR 8/2016.

55. Zwraca uwagę, że działania służące uproszczeniu wymagają ukierunkowanej współpracy wszystkich właściwych służb Komisji, a zwłaszcza DG REGIO, DG EMPL, DG COMP i DG GROW.

56. Wzywa Komisję Europejską do przedstawienia bardziej szczegółowych informacji i wspierania szkoleń dla władz regionalnych i lokalnych na temat synergii między europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi a Europejskim Funduszem na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS).

Badania naukowe i innowacje

57. Wzywa do uproszczenia wniosków oraz procedur sprawozdawczych dotyczących środków na badania naukowe i innowacje, m.in. przez częstsze stosowanie kosztów standardowych, w szczególności jeśli chodzi o kontrolę.

Wspólna polityka rolna i rozwój obszarów wiejskich

58. Podkreśla zalecenia zawarte w przyjętej w październiku 2015 r. opinii w sprawie uproszczenia wspólnej polityki rolnej⁽⁵⁾.

59. Ponownie podkreśla potrzebę umocnienia zasady zaufania do odbiorców końcowych przez złagodzenie obowiązku dołączenia dowodów na poniesione wydatki na etapie sprawozdawczości końcowej oraz skupienie się podczas kontroli na wynikach finansowanych projektów.

60. Wyraża obawę, że pomimo wyznaczonych celów nowej WPR w zakresie ograniczania prawodawstwa na poziomie UE, nastąpiło wzmożenie działań regulacyjnych Komisji za pośrednictwem aktów delegowanych.

61. Ponawia apel o zachowanie większej spójności oraz komplementarności między WPR a pozostałymi obszarami polityki UE, m.in. polityką (i funduszami) w dziedzinie środowiska; najbardziej konieczne jest zachowanie większej spójności między Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich a pozostałymi europejskimi funduszami strategicznymi i inwestycyjnymi łącznie realizującymi wspólne ramy strategiczne oparte na szeroko zakrojonych celach politycznych strategii „Europa 2020”.

62. Uważa, że WPR musi być zgodna z celem spójności terytorialnej przewidzianym w traktacie lizbońskim i nie można dopuścić do sytuacji, w której środki UE doprowadzą do nierówności terytorialnych lub zagrożą świadczeniu usług publicznych np. na obszarach wiejskich.

Uproszczenie procedur z myślą o MŚP

63. Uważa za szczególnie istotne, by w bieżącym roboczym procesie dotyczącym stanowienia lepszego prawa dla MŚP w pełni uwzględnić rzeczywiste potrzeby podmiotów regionalnego i lokalnego otoczenia biznesowego.

64. Zauważa, że w ramach platformy programu REFIT należy również zwrócić dostateczną uwagę na obciążenia regulacyjne władz publicznych. Należy zapobiegać wzajemnemu przerzucaniu obciążeń regulacyjnych między przedsiębiorstwami a administracją publiczną.

65. Zwraca uwagę, że po konsultacji z laureatami ustanowionej przez Komitet nagrody „Europejski Region Przedsiębiorczości” stwierdzono, iż obszary priorytetowe uproszczeń lub obszary, w których poziom uproszczeń przewidzianych w obowiązującym prawodawstwie jest jeszcze niedostateczny, obejmują udział MŚP w projektach finansowanych z EFRR, dostęp MŚP do zamówień publicznych, prawa konsumentów oraz REACH. Jako sferę priorytetową dalszych działań wskazano również wymogi sprawozdawcze dotyczące statystyk handlowych (Intrastat).

66. Uważa, że potrzebne są działania w zakresie uproszczeń administracyjnych dla MŚP, zwłaszcza w sferze podatku VAT.

67. Wzywa do przyjęcia środków służących uproszczeniu dostępu MŚP do zamówień publicznych; niepokoi się, że uproszczenie, jakie ma nastąpić za sprawą nowych dyrektyw oraz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, wciąż może okazać się niewystarczające do zapewnienia przyjaznych dla MŚP unormowań w zakresie zamówień publicznych.

⁽⁵⁾ CDR 2798/2015.

68. Ostrzega, że wspomniane środki uproszczenia nie powinny podważać swobody władz lokalnych i regionalnych w przyjmowaniu bardziej rygorystycznych norm w zależności od specyficznej sytuacji i potrzeb obywateli, zwłaszcza w takich dziedzinach, jak równość, polityka społeczna i przemysłowa czy też polityka ochrony środowiska.

69. Podkreśla, że europejskie otoczenie regulacyjne dotyczące pomocy państwa w przypadku usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym stało się zbyt szczegółowe i nadmiernie złożone z powodu dużej liczby aktów prawa wtórnego i instrumentów „prawa miękkiego” dotyczących pomocy państwa. Dalsze uproszczenie zwiększy pewność prawa, przyspieszy realizację projektów inwestycyjnych, zapewni terminowe świadczenie usług będących w ogólnym interesie gospodarczym, a także pobudzi wzrost i zatrudnienie.

70. Podkreśla potrzebę zwiększenia wiedzy innowacyjnych małych przedsiębiorstw na temat nowych procedur udzielania zamówień publicznych, płynących z nich korzyści oraz ich ograniczeń, a także na temat dostępnego wsparcia. Unijne przepisy dotyczące zamówień publicznych muszą w terminie trzech lat zostać poddane ocenie skutków; chodzi o sprawdzenie, czy przyczyniły się do ułatwienia MŚP dostępu do procedur przetargowych, zmniejszenia barier biurokratycznych oraz powstania długoterminowych partnerstw w zakresie towarów lub usług, których nie ma obecnie na rynku.

71. Ponawia swój apel o podwyższenie wartości progowych w przypadku zasad *de minimis* odnoszących się do pomocy państwa dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz o podwyższenie progu zwolnionej z obowiązku zgłoszenia (według art. 108 ust. 3 TFUE) pomocy państwa w formie świadczeń wyrównawczych dla niektórych podmiotów, którym powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, gdyż środki te skutkować będą dalszym uproszczeniem z perspektywy władz lokalnych i regionalnych oraz podmiotów otrzymujących świadczenia wyrównawcze.

Polityka ochrony środowiska

72. Zwraca uwagę na swoją opinię „Unijne prawo ochrony środowiska: poprawa w obszarze sprawozdawczości i przestrzegania przepisów”, przyjętą w kwietniu 2016 r. ⁽⁶⁾, i wnosi, by Komisja Europejska oraz państwa członkowskie stosowały się do zawartych w niej zaleceń w toku kontroli sprawności obowiązków w zakresie monitorowania i sprawozdawczości w dziedzinie polityki środowiskowej.

73. Zwraca szczególną uwagę na zawarte w tej opinii konkretne zalecenia dotyczące zbyt uciążliwych obowiązków w zakresie kontroli i sprawozdawczości i apeluje zwłaszcza o zautomatyzowanie narzędzi sprawozdawczych oraz znalezienie synergii między obowiązkami sprawozdawczymi przewidzianymi w różnych dyrektywach; ponawia propozycję stworzenia tabel wyników wdrażania dla dodatkowych dyrektyw w dziedzinie prawa środowiska.

74. Popiera możliwość przyjęcia horyzontalnej dyrektywy UE, która zawierałaby przepisy dotyczące zapewniania zgodności z całym dorobkiem prawnym UE w dziedzinie środowiska, w oparciu o zasady zawarte w wyżej wspomnianej opinii KR-u.

75. Zauważa, że w 2013 r. Unia Europejska posiadała szeroki zestaw 63 wiążących i 68 niewiążących celów, z których większość powinna zostać osiągnięta do 2015 i 2020 r. Wpływ tych celów na organy samorządowe oraz działalność gospodarczą należy mierzyć i uwzględniać podczas proponowania i modyfikowania celów. Trzeba eliminować już określone cele, które okazały się nieużyteczne, tak aby decydenci w instytucjach samorządowych na szczeblu lokalnym dysponowali wystarczającą autonomią, aby móc dostosowywać środki do lokalnych warunków gospodarczych i środowiskowych.

76. Ponownie podkreśla, że potrzebny jest odpowiedni przydział obowiązków i zasobów oraz wymiana jasnych informacji między gminami, regionami i na szczeblu krajowym w odniesieniu do obowiązków państw członkowskich dotyczących monitorowania i sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska, tak aby sprawozdania i wskaźniki odnoszące się do stanu środowiska naturalnego były spójne, skuteczne i wiarygodne.

Bruksela, dnia 7 grudnia 2016 r.

Markku MARKKULA

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽⁶⁾ CDR 5660/2015.